

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/41/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2520202035
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2520202035.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Daniel Ilavský a JUDr. Peter Duman, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. C., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov - matky: K. Z., nar. XX.XX.XXXX, adresa F. XX/XX, S., zastúpenej advokátom: JUDr. Mgr. Marián Kropaj, PhD., so sídlom Mudroňova 51, Piešťany a otca: N. C., nar. XX.XX.XXXX, adresa C. XXXX/XX, S. o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany z 29.06.2021, č. k. 13P/152/2020-172, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa mala otcovi uložiť povinnosť odovzdávať matke maloletú N., každoročne každý páry týždeň v kalendárnom mesiaci v sobotu od 9:00 hod do 19:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 19:00 hod s tým, že matka bude oprávnená dcéru prevziať v bydlisku otca a riadne odovzdať v mieste bydliska otca, a to počnúc vykonateľnosťou tohto rozhodnutia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností vedenej na Okresnom súde v Piešťanoch.

2. Z návrhu matky mal súd prvej inštancie za osvedčené, že účastníci konania sú rodičmi maloletej dcéry N., ktorá bola na základe uznesenia Okresného súdu Piešťany z 21.01.2021, sp. zn. 9P/169/2020 dočasne odovzdaná do starostlivosti otca. Na základe odvolania, ktoré podala matka, odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu uznesením z 19.04.2021, sp. zn. 26CoP/24/2021. Matka nesúhlasila a nesúhlasí s tým, aby bola N. zverená do osobnej starostlivosti otca, pričom však konštatuje, že nikdy nebránila a ani nebráni mal. N. v stretávaní a v rozvíjaní vzťahu s otcom. Práve naopak, vždy ju nabádala k tomu, aby rozvíjala svoj vzťah s otcom a aj so starými rodičmi. Bola to práve matka, ktorá mala posledné dva roky značne sťažený prístup k N., a to na základe podania podnetu - trestného oznámenia ÚPSVaR, ktoré sa ukázalo ako nedôvodné. Z dôvodu hospodárnosti konania matka celú genézu vývoja od marca 2019 po súčasnosť v tomto odvolaní nechce znova opakovať a v plnom rozsahu poukazuje na všetky prílohy, ktoré sú súčasťou spisového materiálu. Aktuálne má byť opäť podanie trestného oznámenia dôvodom, prečo sa N. nemôže vrátiť do domácnosti matky. Matka uvádza, že podľa jej vedomostí vo veci prebiehalo a prebieha vyšetrovanie, pričom žiadnej osobe nebolo vznesené obvinenie. Matka uvádza, že od vydania neodkladného opatrenia (zverenia N. otcovi), resp. od decembra 2020 bola s dcérou osobne dvakrát v rozsahu cca dve hodiny v prítomnosti otca. Otec slovné deklaruje, že po vzájomnej dohode chce umožniť stretávanie matky s N., avšak fakticky otec marí a neumožňuje stretávanie matky s dcérou. Ako príklad uvádza matka Veľkonočné sviatky. Kolízna opatrovníčka navrhla matke, aby požiadala otca o umožnenie trávenia voľného času s matkou, avšak otec napriek opakovanej žiadosti to matke neumožnil. Matka otca kontaktovala 16.03. 2021. Najprv jej povedal, že sa musí o tom poradiť, následne dňa 21.03.2021 matke povedal, že sa s dcérou nemôže stretnúť, pretože A. X. mama je chorá a 30.03.2021 má mať operáciu a potrebujú, aby mala dobré

výsledky a aby ju neohrozila N. po kontakte s matkou. Podľa vedomostí matky A. X. matka nežije v spoločnej domácnosti, preto nerozumie tomu ako by ju mohla matka nakaziť. Otec nechcel umožniť ani stretnutie na tri hodiny. Otec bráni matke aj v jej prirodzenom záujme vedieť, ako sa N. darí v škole. Matka sa 21.04.2021 bola pýtať na dcéru v škole a na ÚPSVaR v Brezne. Otec jej následne telefonicky vulgárne nadával a vyhrážal sa ako si mohla dovoliť navštíviť N. školu bez jeho dovolenia. V rovnaký deň bola matka s N. v prítomnosti otca asi 1,5 hodiny. Matka jej kúpila čo potrebovala a aj potraviny. Priniesla jej aj oblečenie z domu. Potom bola matka s N. ešte 03.05.2021 asi 20 minút opäť v prítomnosti otca. S otcom matka riešila nutnosť zabezpečenia zubára a riešenia kazov. Matka k podrobnejšej genéze vývoja k ostatnému obdobiu poukazuje na prílohu - List adresovaný ÚPSVaR Piešťany zo dňa 12.05.2021. Matka maloletej komunikuje s dcérou sporadicky (telefonicky) v priemere jedenkrát do týždňa niekoľko minút, pričom podľa názoru matky N. komunikuje v prítomnosti otca. Matka nemá vytvorený žiadny priestor na dôverný rozhovor so svojou dcérou, resp. N. nemá vytvorený žiadny priestor na komunikáciu a stretávanie so svojou matkou. Matka s dcérou majú právo na stretávanie bez prítomnosti otca. Právo na stretávanie im nie je umožnené realizovať. Matka sa chce stretávať a rozprávať s N. o jej potrebách, záujmoch, snoch a cieľoch, a to bez prítomnosti otca. Matka nemá žiadny zákaz na stretávanie sa s dcérou a napriek tomu otec jej toto právo marí. Matka by chcela s dcérou tráviť voľný čas aspoň každý druhý víkend. Otec podmieňuje akékoľvek stretávanie matky s dcérou jeho prítomnosťou, čo je neprípustné. Každé dieťa má právo na stretávanie s obidvomi rodičmi. Pri veku 15 ročnej N. neexistuje žiadny dôvod, aby sa stretávanie malo realizovať v prítomnosti obidvoch rodičov. Za ostatných cca 5 mesiacov bola matka s dcérou celkovo cca dve hodiny v prítomnosti otca. Takto by podľa názoru matky komunikácia s vlastnou dcérou nemala prebiehať. Dcére je znemožnený bezprostredný osobný kontakt so svojou mamou, resp. aj matke je znemožnené realizovať osobný bezprostredný kontakt so svojou dcérou. Dcéra nemá vlastný mobil a používa výlučne mobil otca, pokiaľ jej to umožní. Každý druhý víkend sobotu aj nedeľu od 9:00 do 19:00. Od vydania neodkladného opatrenia sa konalo jedno pojednávanie týkajúce sa ochranného opatrenia - dohľadu, vedené na Okresnom súde Piešťany, sp. zn. 9P/154/2020. Matka platí pravidelné výživné a zaviazala sa prispievať dieťaťu na zdravotnú starostlivosť polovicu nákladov. Napríklad jej poskytla príspevok 10,- Eur na kožného lekára, keď boli náklady 15,- Eur. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa každé dieťa pokiaľ je to možné, má právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť a rodičia a zákonní zástupcovia majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Právom dieťaťa oddeleného od jedného alebo dvoch rodičov je udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi. Právo dieťaťa stykať sa s druhým rodičom má byť zachované, inak by mohlo dôjsť k pretrhnutiu citového puta dieťaťa k matke čo vedie k narušeniu základnej životnej istoty a popudzovaniu proti druhému rodičovi, k poškodeniu psychického vývoja dieťaťa. Matka aktuálne nemá absolútne žiadnu možnosť stretávania sa s dieťaťom. Nakoľko konanie súdu prirodzene prebieha určitú dobu a matka - navrhovateľka v súčasnosti nemá žiadnu možnosť stretávať sa so svojou dcérou, pričom otec ju má vo svojej opatere a neumožňuje dcére stretávanie sa s matkou, resp. matke stretávanie sa s dcérou, tak je nevyhnuté a potrebné, aby boli dočasne upravené pomery medzi účastníkmi konania. Na strane matky nie sú žiadne prekážky brániace tomu, aby jej bola N. vrátená. Pôvodné podozrenia sa v ničom nepotvrdili, avšak chápe, že pred rozhodnutím vo veci samej súd vykonáva komplexné dokazovanie. N. má 15 rokov a úplná izolácia od matky spôsobuje úplné spretfňanie citových väzieb a nenávratnú citovú ujmu na vývoji mal. a súčasne spôsobuje nenávratnú ujmu matke, ktorá trpí nemožnosťou vídať svoju dcéru a byť s ňou. Matka je toho názoru, že okamžitý zásah súdu formou neodkladného opatrenia je absolútne nevyhnutný, keďže otec matke bránil umožniť stretávanie. Základným zmyslom života je podľa názoru navrhovateľky starostlivosť o N.. Navrhovateľka je hlboko presvedčená, že pre zdravý a harmonický vývoj svojej dcéry N. je absolútne potrebná predovšetkým láska a starostlivosť matky. Navrhovateľka je presvedčená, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Matka - navrhovateľka poukazuje na to, že má doma vytvorené aj všetky podmienky. N. bola s matkou od jej narodenia až do jej núteného odňatia v 3/2019. Neodkladné opatrenie nie je možné nariadiť bez toho, aby boli náležite osvedčené aspoň základné skutočnosti o základe nároku v spore samom, o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu alebo o akútnej hrozbe, že exekúciu nebude možné vykonať. Súd preto môže nariadiť len také neodkladné opatrenie, ktoré stačí k dosiahnutiu týchto účelov. Podľa názoru matky sú tieto podmienky splnené, pretože nemá žiadny osobný kontakt so svojou dcérou N. bez prítomnosti otca, čo považuje za porušenie práv N. a rovnako aj matky.

3. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 14.06.2021 mal prvoinštančný súd za osvedčené, že otec maloletej žije v spoločnej domácnosti s partnerkou A. X., nar. XX.XX.XXXX, jej dvoma synmi z predchádzajúceho vzťahu, plnoletým S., nar. XX.XX.XXXX a S., nar. XX.XX.XXXX X. a ich spoločným synom Q. C., nar. XX.XX.XXXX. Rodina obýva 3-izbový kompletne zariadený byt na adrese T. H. D.,

S. XX, ktorý je vo vlastníctve jeho partnerky. Otec pracuje ako strojník v T. S., s čistým priemerným zárobkom 650,- Eur. Matka žije v 3-izbovom byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve, s partnerom Z. Z.. Maloletá má k dispozícii samostatnú izbu kompletne zariadenú. Matka maloletej pracuje v R. K. ako pekárka, telefonicky im uviedla, že jej čistý priemerný príjem je 800,- Eur. Detskou lekárkou maloletej je MUDr. S. v D.. Maloletá navštevuje základnú školu v T. H. D., 9. ročník a je prijatá na strednú Hotelovú školu vo Zvolene. Maloletá N. C. bola uznesením Okresného súdu v Piešťanoch č.k.13P/169/2020 odovzdaná otcovi. Zároveň na Okresnom súde v Piešťanoch prebieha spojené konanie o neodkladnom opatrení a konanie na zverenie mal. N. do starostlivosti otca, č.k. 13P/152/2020 a konanie č. 9P/154/2020 o uložení výchovného opatrenia. Dňa 07.06.2021 bola telefonicky kontaktovaná matka, ohľadom podaného neodkladného opatrenia otca vo veci určenia výživného k maloletej N.. Matka ich počas hovoru informovala, že v nedeľu, dňa 06.06.2021 sa s maloletou stretla, všimla si, že má maloletá N. dorezané zápästie a požiadala o stretnutie na úrade. Z ich strany bolo obratom telefonicky kontaktované oddelenie SPODaSK na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, ktoré požiadali o overenie podnetu matky. Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Brezno boli prešetrené pomery a vykonaný pohovor v domácnosti otca s maloletou N.. Na základe vyššie uvedeného a informácií, ktorými ich oddelenie disponuje, odporúčajú Okresnému súdu Piešťany na návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci stretávania sa s maloletou N., styk upraviť na každý druhý víkend, sobotu a nedeľu, v čase od 16:00 do 18:00 pre zachovanie citových väzieb medzi matkou a maloletou. Zároveň odporúčajú zobrať do úvahy vyjadrenie maloletej a skutočnosť, že otec matke nijako nezakazoval ani nijako nebránil stretávaniu sa matky a maloletej N..

4. Zo správy Úradu prác, sociálnych vecí a rodiny Brezno z 10.06.2021, ktorá tvorí prílohu vyjadrenia procesného opatrovníka, mal súd prvej inštancie za osvedčené, že oddelenie SPODaSK vykonalo dňa 09.06.2021 sociálne zisťovanie v domácnosti maloletej v popoludňajších hodinách, aby bola maloletá N. už zo školy doma. Otec maloletej bol počas telefonického hovoru dňa 09.06.2021 informovaný, že je potrebné vykonať rozhovor s N. na základe žiadosti kolegov z ÚPSVR Piešťany. Otec uviedol že to je v poriadku, môžu navštíviť domácnosť, aj keď on nie je prítomný; nakoľko v daný deň bol v práci, taktiež jeho priateľka sa doma nenachádzala. Maloletá N. bola informovaná o dôvode sociálneho zisťovania, že úradu bola zaslaná z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany žiadosť o vykonanie pohovoru s maloletou z dôvodu podaného návrhu na Okresný súd Piešťany na vydanie neodkladného opatrenia vo veci stretávania sa maloletej s matkou v mimoškolskom čase od 09:00-19:00 hod. Maloletá bola informovaná, že informácie, ktoré budú získané rozhovorom s ňou budú použité a poskytnuté ÚPSVR Piešťany a následne aj pre účely súdneho konania a že v prípade nesúhlasu s oboznámením obsahu rozhovoru jej rodičom, bude jej rozhodnutie rešpektované. Maloletá uviedla, že s obsahom jej rozhovoru môžu byť oboznámení jej rodičia. Maloletá sa ďalej vyjadrila, že jej volal otec a o všetkom ju informoval. Vie prečo sa s ňou chceme rozprávať. Vie, že si matka podala na súd návrh na úpravu styku. Maloletá sa vyjadrila, že s matkou nechce byť v osobnom ani telefonickom kontakte, minimálne 3- 4 mesiace, alebo aj pol roka. Myslí si, že keď ju matka dlhšiu dobu neuvidí a nebude s ňou ani v telefonickom kontakte možno sa zmení a " uprace sa jej to v hlave". Vždy keď je s matkou osobne alebo telefonicky, matka ju uráža. Matka jej povedala, že je veľmi chudá, že má škaredé zuby, vždy jej niečo vadí. Nedávno sa matka takto s ňou rozprávala a jej to ublížilo až tak, že sa rozplakala. Maloletá sa vyjadrila, že aj chcela tráviť čas s matkou, ale matka sa vždy zaujíma len o to, čo sa deje u nich v domácnosti, či sa jej tam páči, či jej otec dáva jesť, keď je taká chudá, či jej fyzicky neublížujú. Matka sa vôbec nezaujíma o to ako sa má, čo robí. Zopakovala, že nechce byť v kontakte s matkou, keď sa s matkou rozpráva, cíti sa ako na výsluchu. Keď sa maloletá matke z niečím zdôverí, matka to hneď zavolá svojmu partnerovi a povie mu o čom sa rozprávali. Maloletá sa vyjadrila, že sa jej nepáči, keď matka informuje jej priateľa o čom rozprávajú, ona s partnerom matky nechce byť v žiadnom kontakte. Maloletá ďalej uviedla, že ona sa nechce s matkou rozprávať aj preto, lebo sa bojí, že ju matka zase nahráva. Matka maloleťu neustále obviňuje, že jej priateľa krivo obvinila a nechápe, prečo si na vymýšľala naňho. Matka sa jej vôbec nezastane. Maloletej bola položená otázka, či by sa s matkou nechcela stretávať v obci T. H. D., na čo maloletá uviedla, že nie. Matku vždy privezie autom jej priateľ alebo sestra. Počas ich stretnutia s nimi nie je jej priateľ, ani sa s ním nerozprávala, ale matka mu počas ich stretnutia volá alebo píše a o všetkom ho informuje. Po jednom stretnutí s matkou, maloletá uviedla, že bola rozrušená a poškrabala si ruku. Maloletá uviedla, že sa neporezala, ani si neublížila, spravila si len dva škrabance. Následne bola vykonaná telesná prehliadka maloletej. Na ľavej ruke maloletej v oblasti zápästia sa nachádzal škrabanec cca 1 cm dlhý. Maloletá uviedla, že sa jej to stalo keď umývala okná a zaškrabla sa. Na ľavom predlaktí mala maloletá súmerné zahojené (tenké čiary, jedľa vedľa druhej, asi 3-4 cm dlhé) stopy po poškrabaní alebo porezaní. Na pohľad boli tieto ranky zahojené, staršie. Na nohe maloletej

bol škrabance pod kolenom, maloletá uviedla, že spadla na skateboarde. Maloletá uviedla, že to bolo jednorazové zlyhanie o ktorom sa porozprávala s otcom a jeho partnerkou A.. A. jej pomohla, môže sa jej zdôveriť, našla v nej oporu. Následne maloletá ukázala chodidlo a uviedla, že matka by proti nej mohla použiť aj toto: na nohe mala maloletá začervenanú pokožku, uviedla že má ekzém a je objednaná ku kožnej lekárke do Brezna. Maloleté uviedla, že jej matka je schopná povedať, že sa začala páliť alebo niečo také, keby videla aj jej nohu. Maloletá sa vyjadrila, že jej chýba jej stará izba v S., hlavne jej stará elektronika. Bojí sa, že matka prehľadá jej staré mobilné telefóny a zase rodine narobí nejaké problémy. Vie, že keby matku požiadala, či si môže vyzdvihnúť túto elektroniku, matka jej to nedovolí. Maloletá uviedla, že t. č. nenavštevuje žiadnu psychologickú ani psychiatrickú ambulanciu. Radšej by chodila k psychiatrovi, lebo ten je pomohol viac a predpísal jej aj lieky, ktorá jej pomáhali. Chce otca požiadať, aby ju po školskom roku zobral na vyšetrenie k psychiatrovi na Kramáre z dôvodu, že tento lekár jej najviac pomohol. Maloletej bola položená otázka, či sa sama rozhodla, že sa nechce stretávať s matkou. Maloletá sa vyjadrila, že sa rozhodla sama, ale rozprávala sa o tom aj s otcom a A., všetci si myslia, že keď istý čas nebude s matkou v kontakte, tak to bude pre ňu len prospešné. Maloletá uviedla, že sa teší na strednú školu, bola už aj na zápise na Hotelovú akadémiu v Brezne, ale chcú ešte vyskúšať, či sa nevoľní miesto na Zdravotníckej škole Banskej Bystrici, odbor praktická sestra. Maloletá sa vyjadrila, že nemá žiadne problémy v škole, zlepšila si aj prospech, na vysvedčení nebude mať žiadne 4. Nemá problémy ani v domácnosti. Otec jej vrátil aj mobilný telefón. V T. má aj dobrých kamarátov, s ktorými chodí von. Na záver rozhovoru sa maloletá chcela informovať na CDR Valaská, ktoré má byť zapojené do spolupráce s rodinou. Matka jej uviedla, že to bude musieť chodiť na sedenia s psychológovi. Maloletej bolo vysvetlené, čo je CDR Valaská a akým spôsobom budú vykonávané opatrenia v rodine. Na základe uvádzaných informácií maloletou N. je možné konštatovať, že N. sa necíti bezpečne keď je v kontakte s matkou, matka jej neprejavuje podporu a záujem o ňu, nezaujímajú sa o jej prežívanie.

5. Súd prvej inštancie zo svojej činnosti zistil, že rozsudkom Okresného súdu Piešťany z 13.01.2011, č. k. 10P/73/2010-27, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.01.2011, bola mal. N. na základe rodičovskej dohody zverená do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené výživné a bol upravený styk otca s maloletou. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany z 29.01.2015, č. k. 9P/50/2013-32, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.02.2015, bol zmenený vyššie citovaný rozsudok v časti úpravy styku otca s maloletou.

6. Súd prvej inštancie zo svojej činnosti tiež zistil, že uznesením Okresného súdu Piešťany z 15.03.2019, č. k. 0PPOm/1/2019-19, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 17.05.2019, č. k. 26CoPom/1/2019-52, bolo o. i. nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola mal. N. odovzdaná do starostlivosti starej matky. Uznesenie v predmetnom výroku nadobudlo právoplatnosť 29.05.2019. Uznesením Okresného súdu Piešťany z 16.03.2020, č. k. 9P/22/2020-25, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 21.09.2020, č. k. 11CoP/46/2020-122, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29.09.2020, bolo uznesenie z 15.03.2019 zmenené tak, že mal. N. bola odovzdaná do starostlivosti Diagnostického centra, IČO: 31 750 338, sídlo: Slovinská 1, Bratislava - mestská časť Ružinov.

7. Súd prvej inštancie vyhodnotil podanie matky ako návrh na začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“) a následne vec ako takú právne posúdil ako nárok na bezodkladnú úpravu pomerov podľa § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že nie je dôvodné nariaďovať neodkladné opatrenie v zmysle návrhu matky. Účelom neodkladného opatrenia je najmä riešiť situáciu, ktorá neznesie odklad do rozhodnutia vo veci samej na základe konkrétnych skutočností uvedených v návrhu, ktorými sa preukáže konkrétne ohrozenie alebo porušenie práva, keď je potrebný rýchly zásah súdu úpravou pomerov účastníkov konania a prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa maloletého dieťaťa dotýkajú, je záujem maloletého dieťaťa. Keďže matka sa s maloletou stretáva, aj keď nie v takom rozsahu, ako by si želala, a otec maloletej jej v stretávaní s maloletou nebráni, nie je porušené právo maloletej na zachovanie jej vzťahu k obidvom rodičom a právo na udržiavanie pravidelného osobného styku s obidvomi rodičmi, ani právo matky na styk s maloletou. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a skonštatoval, že o úprave styku rozhodne v ďalšom konaní vo veci samej, kde vykoná dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie vo veci samej a následne rozhodne v súlade s najlepším záujmom mal. N..

8. Matka sa proti tomuto uzneseniu odvolala z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b) až h) CSP a žiadala, aby ho odvolací súd zmenil tak, že jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia

vyhovie. Matka nesúhlasí s tým, že otec matke nijako nezakazoval v stretávaní s N.. Matka nevie, či to čo údajne mala uviesť N. je jej názor alebo názor domácnosti kde sa aktuálne nachádza. Keďže ide o 15 ročné dievča, tak by bolo vhodné, aby sa súd zaujímal o jej názor priamo osobným pohovorom a nie sprostredkovane cez listy, ktoré otec priniesol na pojednávanie vo veci výkonu dohľadu, sp. zn. 9P/154/2020. Matka sa usilovala s otcom komunikovať najmä ohľadom potrieb N., školy a N. zdravotného stavu a keď sa následne chcela matka s N. stretnúť, tak to nebolo z rôznych dôvodov možné. Konajúci súd by sa mal pokúsiť vcítiť do kože maloletej N., ktorá je t.č. zverená do starostlivosti otca, ktorý nechce umožňovať kontakt matky s dcérou. Súd však napriek tomu v celkom zrejmom rozpore s najlepším záujmom N. zamietol stretávanie matky s dcérou, a to bez toho, aby bola N. kedykoľvek skôr vypočutá. Matka navrhuje súdu, aby uskutočnil osobný pohovor s N. a zabezpečil si tak bezprostredné vyjadrenie N.. Pokiaľ ide o údajne urážanie N. zo strany matky, tak toto je výmysel. Matka N. nikdy neurážala pri osobnom stretnutí a ani pri telefonickom kontakte. Svoju dcéru si váži a ľúbi ju. Celý život podriadila od narodenia N. a sleduje len jej najlepší záujem. Matka vôbec nesúhlasí s tvrdením: „Na základe uvádzaných informácií maloletou N. je možné konštatovať, že N. sa necíti bezpečne keď je v kontakte s matkou, matka jej neprejavuje podporu a záujem o ňu, nezaujíma sa o jej prežívanie.“ Toto je vyslovene v rozpore so všetkým vykonaným dokazovaním. Práveže matka najlepšie vie, čo N. prežíva v kontexte toho kde sa nachádza. Matka nepozná žiadny dôvod prečo by nemala mať možnosť byť so svojou dcérou, resp. sa s ňou aspoň stretávať. Do doby vykonania ďalšieho dokazovanie je nevyhnutné, aby matka mala zabezpečené stretávanie s N. a je v rozpore so záujmom N. neumožniť jej stretávanie s matkou.

9. Procesný opatrovník sa v odvolacom konaní vyjadril v tom zmysle, že s otcom maloletej je v telefonickom kontakte. Otec niekoľkokrát potvrdil, že matka s maloletou má možnosť sa stretávať osobne a kontaktovať sa aj telefonicky. Počas prázdninového pobytu u starej matky Z. C. v S. sa maloletá podľa otca stretla s matkou dva krát v trvaní 4 hodím. Dňa 08.07.2021 bolo zrealizované stretnutie s Centrom pre deti a rodinu Valaská (ďalej len „CDR Valaská“) na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Brezno za účasti matky. Otec sa ospravedlnil z dôvodu choroby maloletej. Procesný opatrovník však má vedomosť, že sa už s pracovníkmi CDR Valaská stretol a podpísal dohodu o spolupráci. Obom rodičom bol predstavený odborný tím a psychológ, ktorý bude s maloletou pracovať. Vo veci podaného trestného oznámenia zo strany otca na matkinho priateľa, Z. Z., maloletá vypovedala dňa 17.08.2021, výsledok vyšetrovania nie je procesnému opatrovníkovi doposiaľ známy.

10. Otec sa k doručenému odvolaniu matky nevyjadril a ani ostatní účastníci už ďalšie podania v odvolacom konaní neurobili.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa [§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP], po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ podľa obsahu podania (§ 124 ods. 1 CSP) použil zákonom prípustné odvolacie dôvody [§ 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP], preskúmal rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, v dôsledku čoho neboli splnené podmienky pre zmenu napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie (§ 388 CSP).

12. Predmetom konania vedeného pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 13P/152/2020 je úprava práv a povinností k maloletej a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku s maloletou N., ktorá bola medzičasom (neodkladným opatrením) zverená do starostlivosti otca.

13. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

14. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním

sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Keďže tu však bol i nesúhlas matky s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami, pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovne:

15. Zákonná úprava konania o neodkladných opatreniach (§ 324 a nasl. CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), vyžaduje na nariadenie neodkladného opatrenia ako formy procesnej ochrany v konaniach súdu o starostlivosti o maloletých zásadne potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov (§ 325 ods. 1). Táto požiadavka platí rovnako aj pre neodkladné opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloletých [§ 325 ods. 1 CSP a § 111 písm. d) CMP]. Osobitnej povahy tohto procesného inštitútu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Súd spravidla rozhodne bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Žiadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva (a pre krátkosť času ani zvyčajne nemôže) a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli hodnoverne osvedčené (§ 326 ods. 1 CSP).

16. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

17. Základnými predpokladmi pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré súd musí skúmať, je teda hodnoverné osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi a skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, že neodkladným opatrením, pokiaľ bude mať dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, že právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia účastníkov neprímeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah.

18. Súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v podstate z dôvodu, že neboli splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 CSP, pretože nemal za osvedčenú potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nevykazuje závažné nedostatky a umožňuje na základe zisteného skutkového stavu ustáliť, že záver súdu prvej inštancie o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie je správny.

19. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 24 Charty. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

20. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že súd prvej inštancie sa v danej veci dostatočne zaoberal otázkou, či sú splnené podmienky pre úpravu styku matky s maloletou, ktorá je zverená do osobnej starostlivosti otca. Vychádzal pritom nielen zo skutkových tvrdení účastníkov, listinných dôkazov, vlastných poznatkov, ale aj z názoru maloletej, ktorá je vzhľadom na svoj vek nepochybne schopná ho zrozumiteľne vyjadriť (§ 38 ods. 1 CMP).

21. Čo sa týka námietky matky, že súd prvej inštancie maloletú nevypočul, odvolací súd zdôrazňuje, že vzhľadom na povahu konania o neodkladnom opatrení je pre rozhodnutie dostačujúce, ak sa názor maloletej zisťuje sprostredkovanou, napríklad zo správ kvalifikovaného procesného opatrovníka o výsluchu maloletej. Takýto postup sa neprieči zákonom dovolenému spôsobu zisťovania názoru maloletého (§ 38 ods. 2 CMP). Navyše, pri nariaďovaní neodkladného opatrenia zvyčajne ani nie je priestor na takéto priame zisťovanie súdom. To, že v danej veci bol súd prvej inštancie schopný zaobstarat' si dôkaz o názore maloletej, prispieva práve k presvedčivosti jeho rozhodnutia. Na tom nič nemení nesúhlas matky s niektorými tvrdeniami, ktoré maloletá predniesla. Na účely konania o neodkladnom opatrení postačí, ak sú tvrdenia osvedčené, a ak matka tvrdenia maloletej vyvracia, bude úlohou prvoinstančného súdu zistiť skutočný stav (§ 35 CMP), samozrejme, v rozsahu potrebnom na rozhodnutie veci.

22. Zo skutkového stavu osvedčeného súdom prvej inštancie vyplýva, že medzi rodičmi dlhodobo pretrvávajú konfliktná situácia, ktorá znemožňuje náležitú spoluprácu rodičov pri výkone práv a povinností k maloletej N.. Zároveň sú narušené výrazne vzťahy aj medzi matkou a maloletou N., keďže maloletá sa odmieta vrátiť do domácnosti matky vzhľadom na jej nedobré vzťahy s priateľom matky, ktorého medzičasom obvinila zo sexuálneho zneužívania. Výkon rodičovských práv a povinností k maloletej bol naposledy upravený rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 10P/73/2010 - 27 z 13.1.2011, ktorým bola maloletá N. na základe rodičovskej dohody zverená do osobnej starostlivosti matky a otcovi bolo určené výživné. Uznesením Okresného súdu Piešťany bolo okrem iného nariadené neodkladné opatrenie pod číslom konania 9P/22/2020 - 25 zo 16.3.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/46/2020 - 122, ktorým bola maloletá N. odovzdaná do starostlivosti diagnostického centra. Na základe uznesenia Okresného súdu Piešťany z 21.01.2021, sp. zn. 9P/169/2020 bola maloletá potom dočasne odovzdaná do starostlivosti otca. Odvolací súd toto rozhodnutie prvostupňového súdu uznesením z 19.04.2021, sp. zn. 26CoP/24/2021, potvrdil.

23. Zo spisu je známe, že otec prejavil záujem o zverenie maloletej N. do jeho osobnej starostlivosti potom, čo maloletá v jeho domácnosti absolvovala skúšobnú dobu viac ako 1 mesiac, počas ktorej bol vzťah maloletej s rodinou otca bezkonfliktný, maloletá dodržiavala všetky dohody, pomáhala v domácnosti, riadne si plnila aj svoje školské povinnosti a v rozhovoroch s otcom ako aj s kolíznym opatrovníkom prejavila záujem zostať bývať s otcom, jeho partnerkou aj s ich deťmi. Zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca odporučil po prešetrení pomerov na strane otca a jeho rodiny aj kolízny opatrovník, ako aj Diagnostické centrum Bratislava.

24. Pokiaľ ide návrh matky na úpravu styku matky s maloletou N. neodkladným opatrením, odvolací súd nepopiera, že matka, ktorá nebola pozbavená rodičovských práv a ani jej neboli obmedzené, má v zásade právo sa svojim dieťaťom sa stykať. Súd ale musí pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadnuť na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia (§ 24 ods. 4 ZoR). Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi (článok 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa). Pojem najlepší záujem dieťaťa je komplexný a jeho konkrétna aplikácia závisí od okolností a individuálnej situácie dieťaťa. Štát a jeho orgány sú povinné nielen rešpektovať, ale aj vykonávať právo dieťaťa na posúdenie a uplatňovanie jeho najlepšieho záujmu. To znamená povinnosť v každej etape prijímať a realizovať všetky potrebné opatrenia a postupovať tak, ako je to potrebné pre výkon tohto práva dieťaťa.

25. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. Zákon o rodine uprednostňuje dohodu rodičov o výkone rodičovských práv a povinností a pokiaľ ide o styk, takáto dohoda ani nevyžaduje schválenie súdu (§ 25 ods. 2 ZoR). Rozhodnutie o styku tak bude nevyhnutné len v prípade, ak rodičia nie sú schopní dohodnúť sa na jeho úprave. Zároveň ale platí, že udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi je právom (nie povinnosťou) dieťaťa a súd musí toto právo rešpektovať (posledná veta § 24 ods. 4 ZoR). V zmysle čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

26. Predovšetkým teda od rodičov závisí, aby sa dohodli na tom, akým spôsobom sa budú s dieťaťom stykať. Úprava styku maloletého dieťaťa s rodičmi tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, preto musí byť aj úprava tohto styku v záujme maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní súdu je potrebné otázku styku, jeho časové vymedzenie a miesto stretávania posudzovať veľmi starostlivo. Rozhodujúce sú okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa - jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v osobnej starostlivosti, denný režim, najmä so zreteľom na jeho školské, prípadne predškolské povinnosti, ale aj na strane jeho rodičov a to najmä ich vzájomný vzťah, ich časové a hospodárske možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa rodiča, ktorý ho nemá v osobnej starostlivosti a podobne.

27. Maloletá sa v danej veci opakovane vyjadrila, že nechce byť v kontakte s matkou ani osobne, ani telefonicky z viacerých dôvodov. Keď sa s matkou rozpráva, cíti sa ako na výsluchu, matka ju uráža, hovorí jej, že má škaredé zuby, čo maloletej ubližuje tak, že sa stalo, že sa rozplakala. Maloletá sa bojí,

že ju matka pri rozhovore znovu nahráva. Nesúhlasí s tým, aby matka obsah spoločných rozhovorov zdieľala so svojim partnerom, na ktorého bolo podané trestné oznámenie za sexuálne obťažovanie maloletej. Maloletá si myslí, že keď ju matka dlhšiu dobu neuvidí a nebude s ňou ani v telefonickom kontakte, možno sa zmení. Tvrdenia matky o tom, že otec styk znemožňuje a že maloletá nemá telefón, z výpovede maloletej a listinných dôkazov nevyplývajú. Podľa názoru odvolacieho súdu možno nateraz vychádzať z toho, že maloletá sa v otázke styku s matkou rozhoduje slobodne a že otec matke v tomto styku nebráni. Potvrdil to procesný opatrovník na základe výsluchu maloletej a rovnako to tvrdil aj otec. Z vyjadrenia procesného opatrovníka je tiež zrejmé, že maloletá sa s matkou stretávala aj počas prázdninového obdobia, keď pobývala u svojej starej matky v S.. Vzhľadom na podozrenia, ktoré sú predmetom trestného konania, nie je neobvyklé, ak sa aj otec zúčastňuje osobného styku maloletej s matkou, v prípade, že sa na tento dostaví aj partner matky. Otec niekoľkokrát potvrdil, že matka z dcérou sa môžu kontaktovať telefonicky, i na fotografiách v spise je vidieť, že maloletá drží v ruke telefón, takže možno mať za osvedčené, že matka má možnosť sa s maloletou zhovárať bez prítomnosti otca aj touto cestou.

28. Za týchto okolností odvolací súd naďalej nevidí dôvod na úpravu styku matky s maloletou neodkladným opatrením. Takáto úprava styku môže byť vykonaná súdom prvej inštancie po vykonaní náležitého dokazovania zameraného na zistenie najmä odôvodneného záujmu maloletého dieťaťa na spôsobe a rozsahu styku s matkou a ostatných rozhodujúcich skutočností uvedených vyššie.

29. Ďalšie odvolacie argumenty matky odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci o tomto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovými stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku sporovej strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu matky maloletej zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

30. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že neodkladné opatrenie je v zásade len dočasného charakteru a o konečnej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej N., včítane styku, bude rozhodnuté až v konaní vo veci samej, v ktorom bude vykonané náležité dokazovanie, v rámci ktorého obaja rodičia budú môcť dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje vo vzťahu k otcom navrhovanej úprave, rešpektujúc najlepšie záujem maloletej N..

31. Hoci otázka styku s maloletou bude konečným spôsobom vyriešená v rozhodnutí vo veci samej, v ktorej je nariadené pojednávanie už na október 2021, odvolací súd považuje za vhodné na záver zopakovať, že dieťa má právo na výchovu a starostlivosť zo strany rodiča a právo na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s ním (cit. § 24 ods. 5 ZoR). Tieto práva musí rešpektovať aj ten, v čej osobnej starostlivosti sa maloletý (hoci aj len dočasne) nachádza, v danom prípade otec. Maloletá má právo na zachovanie a rozvíjanie rodičovských väzieb a v tomto jej nesmie byť bránené. To platí aj pre styk maloletej s matkou bez prítomnosti otca. Aby sa tak ale udialo, je nevyhnutné v prvom rade, aby si to maloletá želala a aby matka na stretávanie s maloletou neprichádzala v sprievode svojho partnera podozrivého zo sexuálneho zneužívania maloletej. Je potrebné, aby sa vzťah matky s maloletou obnovoval postupne, najlepšie pod odborným dohľadom, napríklad za súčinnosti CDR Valaská, s ktorým už účastníci začali spolupracovať. Snaha oboch rodičov je nevyhnutná na to, aby si maloletá našla opäť cestu k svojej matke. Na tento účel by bolo vhodné, aby sa účastníci vrátane maloletej, bez ktorej nemožno tento proces dovŕšiť, dohodli na styku matky s maloletou v primeranom rozsahu, aby sa citové väzby udržiavali.

32. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam v rozsahu potrebnom na rozhodnutie vo veci, ktorú aj správne právne posúdil, čo znamená, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol zamietnutý v súlade s § 328 ods. 1 CSP. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

33. Keďže týmto rozhodnutím sa konanie nekončí, pretože návrh otca na úpravu práv a povinností k maloletej treba ešte meritórne prejednať, o náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§ 262 v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).